

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การเลือกสุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มดังนี้

1. สุ่มจากสถานศึกษาวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กอง คือ กองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กองวิทยาลัยเกษตรกรรม การเลือกกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50 โดยการสุ่มวิทยาลัยประเภทต่าง ๆ ตามเขตการศึกษาในทุกเขตการศึกษา ได้ตัวอย่างวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 37 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 19 แห่งและวิทยาลัยเกษตรกรรมจำนวน 21 แห่ง

2. สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา โดยสุ่มผู้บริหารจากผู้อำนวยการวิทยาลัยและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในวิทยาลัยที่ได้สุ่มมาในข้อ 1 วิทยาลัยละ 2 คน ได้ผู้บริหารทั้งสิ้น 154 คน สุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยที่ได้สุ่มมาในข้อ 1. วิทยาลัยละ 3 คน ได้ตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทั้งสิ้น 231 คน

รวมตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 385 คน เป็นผู้บริหาร 154 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา 231 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา

สำหรับการจัดรูปแบบของแบบสอบถาม กำหนดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะ เป็นแบบตรวจคำตอบ (check-list)

ประกอบด้วยตำแหน่ง เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษา จำนวนชั่วโมงสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนก
วิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน
124 ข้อ ทั้งนี้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายเลือกเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย แบบ
สอบถามตอนที่ 2 นี้แบ่งเป็น 12 ด้านดังนี้

1. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร จำนวน 10 ข้อ
3. งานด้านนิเทศการสอน จำนวน 11 ข้อ
4. การควบคุมดูแลการสอนของครู อาจารย์ จำนวน 14 ข้อ
5. การจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน จำนวน 13 ข้อ
6. การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จำนวน 11 ข้อ
7. การจัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน จำนวน 11 ข้อ
8. การติดตามและประเมินผลงานของครูอาจารย์ จำนวน 8 ข้อ
9. การติดต่อและงานด้านธุรการ จำนวน 11 ข้อ
10. การบริหารบุคลากรฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 ข้อ
11. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู อาจารย์ในสายวิชาสังคมศึกษา
จำนวน 8 ข้อ
12. การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน จำนวน 9 ข้อ

ในแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกเหมือนกันทุกข้อ 4 ตัวเลือดังนี้

มากที่สุด	มีค่าคะแนน	เท่ากับ	4
มาก	มีค่าคะแนน	เท่ากับ	3
น้อย	มีค่าคะแนน	เท่ากับ	2
น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย	มีค่าคะแนน	เท่ากับ	1

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยนี้ ได้พิจารณาเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ หน้าที่ และการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตลอดจนศึกษาจากระเบียบของกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าแผนกวิชาและรองหัวหน้าแผนกวิชา การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานของหัวหน้าแผนกวิชา เพื่อหาข้อมูลมาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยให้ครอบคลุมงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ของหัวหน้าแผนกวิชาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตัดสินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อคำถามมีความตรงในการจัดแล้วปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ดูรายชื่อในภาคผนวก

4. รวบรวมความเห็นและคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไข ปรับปรุงอีกครั้ง จึงพร้อมที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ต่อไป

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารวิทยาลัย 10 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา 15 คน ของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ไม่ใช่

ตัวอย่างประชากรจริง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงต่อไป

การกำหนดค่าคะแนน

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนจากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่าผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.56 - 4.00	เท่ากับ	มากที่สุด
	2.56 - 3.55	เท่ากับ	มาก
	1.56 - 2.55	เท่ากับ	น้อย
	1.00 - 1.55	เท่ากับ	น้อยที่สุด หรือไม่ได้จัดทำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการส่งและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองเฉพาะวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา กรุงเทพฯ, เขตการศึกษาที่ 1 เขตการศึกษาที่ 7 และเขตการศึกษาที่ 8 เท่านั้น นอกนั้นใช้บริการของทางการไปรษณีย์แห่งประเทศไทย โดยส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 385 ฉบับ ได้รับคืนมา 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.75

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผล โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบโดยคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า นำมาหาค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้

2.1 การคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\sum fx$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนผู้ตอบ

เมื่อได้ค่ามัธยฐานเลขคณิตของแต่ละข้อแล้ว นำมาให้ความหมายโดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	3.55 - 4.00	หมายความว่า มากที่สุด
	2.56 - 3.55	หมายความว่า มาก
	1.56 - 2.55	หมายความว่า น้อย
	1.00 - 1.55	หมายความว่า น้อยที่สุดหรือไม่ได้จัดทำ

2.2 การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จีน วี กลาส และ จูเลีย ซี สแตนลีย์ (Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 175)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2 / n}{(n-1)}}$$

$\sum fx^2$ แทนผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
 $(\sum fx)$ แทนผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 n แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาว่าแตกต่างกันหรือไม่โดยทดสอบค่าที (t - test)

(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 295)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) s_1^2 + (n_2-1) s_2^2}{(n_1+n_2-2)} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

\bar{x}_1, \bar{x}_2 แทนค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

s_1, s_2 แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้บริหารและ
แทนอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

n_1, n_2 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความ
เรียงและอภิปรายผลการวิจัย

